

## 1 Johannes 5: 1-9

Johannes heeft in deze brief al verschillende keren gesproken over het begrip 'uit God geboren' zijn. Kijk maar mee.

2:29: Ieder die de rechtvaardigheid doet is uit God geboren.

3:9: Ieder die uit God geboren is, doet de zonde niet.

4:7 Ieder die de broeders liefheeft is uit God geboren.

En nu in 5:1 zegt Johannes dat wie in Jezus Christus gelooft uit God geboren is.

En straks in 5:4 zal hij zeggen dat wie uit God geboren is, de wereld overwint.

Al deze verschillende omschrijvingen van 'uit God geboren', zijn geen tegenstellingen van elkaar, maar synoniemen. Ze overlappen elkaar. Ze vallen samen. Johannes begint met te zeggen dat wie in Jezus als Messias gelooft uit God geboren is. Jezus, die Joodse man uit dat nietsbetekenende dorpje Nazareth, een timmermanszoon, die door die zonderlinge sprinkhanen-etende Johannes zich liet dopen in de Jordaan, een slootje van niks, die met een groepje vissers over de stoffige wegen van Israël liep. De man die op een ezel als vorst werd binnengehaald in Jeruzalem, maar enkele dagen later krimpnd van pijn aan het vloekhout hing te bloeden, die Jezus is de Messias, de Verlosser, God de Zoon. In Johannes' tijd stuitte dat op verzet. Men kon gewoon niet geloven dat deze eenvoudige man, God in mensengedaante was. Johannes is radicaal. Wie Jezus loochent is een leugenaar, een antichrist (2:22). Straks zal hij betogen dat wie de Zoon heeft het leven heeft, en wie de Zoon niet heeft, heeft het leven niet! (5:12) Het is een kwestie van leven of dood.

Wedergeboorte valt samen met geloof in Christus. En de rechtvaardigheid doen, de zonde nalaten en de naaste liefhebben zijn kenmerken die bij het wedergeboren leven horen. Kenmerken die zichtbaar worden in het nieuwe leven dat de Geest bewerkt in het wedergeboren hart.

In het 4<sup>e</sup> vers zegt dat Johannes dat een wedergeboren mens de wereld overwint. Wat bedoelt Johannes? Er zijn gelovigen die hebben gemeend dat Johannes stimuleert tot wereldmijding. Alsof gelovigen zich vooral moeten terugtrekken uit de wereld. Je moet je distantiëren. Alles wat de wereld biedt is taboe. Zo zijn dansvloeren, kermissen, sportvelden, concerten, kunstuitingen, bepaalde muziekstijlen vaak verboden terrein geweest voor gelovigen. In de katholieke wereld kende men het verschijnsel van de

kloosters. Je trekt je terug uit de wereld en richt je volledig op God. Nu is het natuurlijk de vraag of Johannes dat bedoelt. Je kunt de wereld namelijk niet overwinnen door je er uit terug te trekken. Als twee vijandelijke legers het gevecht niet aangaan, maar zich terugtrekken kom er geen overwinnaar. Je overwint de vijand niet door bij hem uit de buurt te blijven. Misschien levert het een wapenstilstand op, maar nooit een overwinning. Maar er is nog een punt. Christenen die aan wereldmijding doen, beschouwen de wereld als iets buiten zichzelf. Maar zo simpel is het niet. Ik kan de wereld niet buitensluiten, want die wereld loopt dwars door mij heen. Als ik me uit de wereld terugtrek en op een onbewoond eiland ga wonen, breng ik, vanaf het moment dat ik voet aan wal zet, de wereld op dat eiland. Als ik in het klooster ga, vermijd ik de wereld niet, maar breng ik de wereld in het klooster. Daarom zegt Johannes niet dat we ons moeten afzonderen van de wereld, maar dat we de wereld moeten overwinnen.

De wereld, dat is alles wat tegen God in gaat. Alles wat met Gods wil op gespannen voet staat. De wereld overwinnen is dus in de eerste plaats alles in mijzelf wat tegen Gods wil ingaat overwinnen. Vandaar dat Johannes kan zeggen dat een wedergeboren mens de rechtvaardigheid doet in plaats van de onrechtvaardigheid, de zonde nalaat en de broeders liefheeft. De liefde tot God en de naaste is namelijk de vervulling van al Gods geboden. Een wedergeboren mens mag door de kracht van de Geest die in hem woont de strijd aangaan met z'n zondige ik, dat begint in je eigen hart en vandaar uit strekt het zich uit naar je leefwereld. Als een wedergeboren mens de wereld intrekt brengt hij Gods Koninkrijk in de wereld. Wie aan wereldmijding doet is bang om onder invloed van de wereld te komen, maar bij wie als nieuwe schepping de wereld intrekt is het andersom. De wereld beïnvloedt niet jou, maar jij beïnvloedt de wereld.

Tenslotte wil ik nog kort iets zeggen over het 6<sup>e</sup> vers en verder. Het is wel even goed om te zeggen dat het 7<sup>e</sup> vers in de meeste gevonden geschriften ontbreekt. Vandaar dat de NBG vertaling dit vers tussen vierkante haken heeft gezet. Jammer dat dit in de HSV niet zichtbaar is. Dat komt vaker voor in de bijbel. In het slot van het Markus Evangelie bijvoorbeeld, waar het over genezing en wonderen gaat.

In vs. 7 staat dat de Vader, het Woord (Christus) en de Geest één zijn. Dat is ook absoluut waar, alleen is deze tekst geen sterk argument voor de drie-eenheid in het gesprek met bijv. Jehova's getuigen. Zij zullen terecht aandragen dat deze tekst waarschijnlijk niet tot de oorspronkelijke brief van Johannes hebben gehoord. Gelukkig zijn er schriftgedeelten

genoeg die getuigen van de drie-eenheid. Maar een theologie hangen aan een gedeelte dat tussen vierkante haken staat is nooit sterk. Dat geldt dus ook voor het slot van Markus.

Ik ga dan ook niet verder in op vs. 7. Vers 6 en 8 zeggen dat de Geest, het water en het bloed getuigen van Gods Zoon. Dat de Geest van de Zoon getuigt zal niet op veel tegenspraak stuiten. Verschillende plaatsen in de Bijbel tonen dat er getuigd wordt in de kracht van de Geest (Hd. 1:8 bijv.). Maar over de betekenis van water en bloed lopen de meningen uiteen. Sommigen wijzen naar de periode van Jezus' openbare bediening die begon bij water, de doop van Johannes, en eindigt bij het bloed, de dood aan het kruis. Anderen verwijzen naar het water en bloed dat uit de zijde van Jezus kwam, nadat een Romeinse soldaat met een speer in zijn zijde stak. Het water en bloed wordt gezien als bewijs dat Jezus werkelijk gestorven is. Omdat in Johannes' dagen er discussie was ontstaan of Jezus wel werkelijk een mens was, wordt het bloed en water uit zijn zijde als een getuige van zijn mensheid gezien.

Anderen verwijzen bij water en bloed naar de beide sacramenten. De waterdoop, een getuigenis van het verlossende werk van Christus, de afwassing der zonde, het met Christus begraven worden en het opstaan in een nieuw leven. En het bloed wordt dan gezien als een verwijzing naar het Avondmaal, waar de drinkbeker een gemeenschap is met het bloed van Christus. De Heilige Geest getuigt van Christus, de doop en het avondmaal doen hetzelfde. De Geest geeft kracht aan de verkondiging van het Evangelie en overtuigt toehoorders van zonde, gerechtigheid en oordeel. De Sacramenten zijn de zichtbare tekenen, de illustraties bij de verkondiging.

Wat Johannes bedoelde met 'water en bloed' in 1 Jh 5:6 ev. Is niet helemaal zeker. Ik geef u de verschillende gedachten maar weer zonder een keuze te maken. Johannes wil in ieder geval duidelijk maken dat het getuigenis van Jezus waar is. In Deut. 19:15 staat dat het getuigenis van twee of drie getuigen vast staat. De Geest, het water en het bloed zijn drie getuigen en daarom is het getuigenis van Jezus absoluut betrouwbaar. God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon niet heeft, heeft het leven niet.

Dat is het goede nieuws waar je in leven en sterven op kunt bouwen!

AMEN